

ČAJ

Pro chvíle pohody

ČERVEN 2006

Časopis Autorů Jičínska

Vůně lip mi padá do sna,
ty má včelo medonosná,
zlatý prášek sesbírám ti z těla:
dřív než kostel zbělá,
neuletíš nikam,
i kdybys chtěla...

(Jičín 23. 5. 2004, v noci a v 7.00 h ráno)

*Tenhle text mě napadl v noci,
oknem voněly lípy a
na druhém konci náměstíčka
stál kostel sv. Ignáce.*

Zora Šimůnková

12

Vážený čtenáři,

blíží se opět prázdniny, čas dovolených a dovolenou si v dnešním ČAJi vybrali i autoři z Jičínska. Stalo se, že texty z jejich dílny se ke mně při sestavování dvanáctého počteníčka nedostaly, ale zájemců z řad hostů je stále dost, a tak jsem si dovolil udělat malou výjimku, věnovat celé číslo čtveřici hostů. A určitě nebudete litovat! Doufám, že vám ČAJ s texty Petry Baurové, Lubomíra Mikiska, Zory Šimůnkové a Jarmily Týnkové zpříjemní chvíle prožité u vody či třeba jenom při slastném lenošení ať už v českých, či moravských končinách nebo někde za hranicemi mé fantazie.

Tak příjemnou dovolenou a dobrou chuť, vlastně DOBRÉ POČTENÍ!

Váš Václav Franc

OBSAH ČÍSLA:

Petra BAUROVÁ
– Básně (3)

Lubomír MIKISEK
– Dárek, Ticho (24)

Zora ŠIMŮNKOVÁ
– Neděle, Múza a další (12)

Jarmila TÝNKOVÁ
– Básně (15)

HOSTÉ ČAJE:

Petra Baurová – narodila se v Příbrami (1977), kde také žije a pracuje. V roce 2001 absolvovala Konzervatoř Jaroslava Ježka – obor tvorba textu a scénáře pod vedením prof. Marka Staška. Její texty byly publikovány v Almanachu Konzervatoře J. J., v Příbramském deníku a v Tramvaji načerno. Mimo psaní také ráda fotí.

Lubomír Mikisek – narozen 1950 v Praze. Vystudoval SPŠ, obor strojírenství a v současné době pracuje jako technik v Plzni. Píše povídky a básně. Publikoval v novinách a časopisech v ČR i v zahraničí. Získal mnohá ocenění v próze i v poezii na celostátních literárních soutěžích. Je členem ASON-klubu v Plzni a Střediska západočeských spisovatelů. Knižně debutoval povídkovým souborem PŘÁNÍ, vydaným nakladatelstvím CARPE DIEM v r. 2005.

Zora Šimůnková – narozena 1965 v Praze-Podolí, pracuje na UK v Praze. Patří mezi organizátory literárního života (kavárna Obratník, Literární Vysočina). Získala řadu nejrůznějších ocenění na literárních soutěžích, vloni jí v nakladatelství Protis vyšla povídková knížka Ten sprosták a jiné povídky a společně s Vladimírem Babničem vydala knihu Lásky je zdravá a jiné texty. Je členkou Obce spisovatelů.

Jarmila Týnková – narozena 1967 v Liberci, žije na Mělníku, pracuje v psychiatrické léčebně v Horních Beřkovicích. Je členkou literárního klubu Pegas Mělník. V roce 2005 jí v nakladatelství Marka Belzy vyšla knížka poezie Pavoučí.

ČAJ pro chvíle pohody

č. 12, červen 2006, ročník V

Vydáno 15. června 2006 v Nové Pace

Redakce: Václav Franc, K Hájků 1724, 509 01 Nová Paka

Grafická úprava titulní strany Jozef dŘevník Borovský

Interní tiskovina LiSu

Petra Baurová

JE
JE NOC
A JÁ V NÍ.

JE NOC
A JÁ JSEM V NÍ.

JE JEN NOC
A JEN JÁ V NÍ.

MUSTANG

***A ty jsi zpět
O stop pět.
Vidíš, jsem kůň.
Vidíš, jsem kůň.
Mustang.
Jsem hrom.
Jsem strom.
Rozkopu oblaka.
A ty jsi na hipodrom
Supící nikam vlak.
Plesnivá čabraka.
A já jsem pták.
A já jsem pták.
Já jsem***

***A vidíš jak.
Jsem mustang.
Já jsem,
Vždyť vidíš jak.
Jsem rychlejší než ty.
Jsem mustang napnutý.
Okolo rvu Tvůj prach.
Jsem kůň, jsem drak.
Jsem zabiják.
Ty zuby, kopyta, kost.
A krev má barev dost.
Pojď se mnou do kola.
Neboj, já si Tě zavolám,
Když se podívám.
Mrtvýmima očima.***

PÚKÚWANKU
STARÝ ŽELVÍ ROD

N´ GATUNGOM.
Jsem tak ospalá.
N´ GATUNGOM.
Chce se mi tolik spát.
PÚKÚWANKU,
Starý rode, želví klane,
N´ GATUNGOM.
Chce se mi tak spát.

TUKIHĚLA!
Vstávej!
TUKIHĚLA!
Vstávej!
NICHEN, NICHEN!
Naše dcero!
TUKIHĚLA!
Tak vstávej!

PÚKÚWANKU,
želví klane, starý rode,
PÚKÚWANKU,
Starý rode starých želv,
TAKTANI,
já nevím,
TAKTANI.
nevím.

N´ GATUNGOM.
Jsem tolik ospalá.
N´ GATUNGOM.
Chce se mi tak spát.

(báseň v jazyce kmene severoamerických Delawarů a následně její česká podoba)

JSEM, JSEM, JSEM.
JSEM SVOJE
VLASTNÍ PÍSEŇ.

TOTEMY

Neboj, neboj se,
Neboj.

Já se pomodlím.

Já se pomodlím.

Až s Tebou.

Neboj,
neboj se.
Neboj!

Všechny.
Mé všechny,
mé
TOTEMY,
TOTEMY,
leží už na zemi.

SVĚTY

Moje světy, Tvoje světy.
Tvoje světy, moje světy.

Kalumety, kulometry.
Kulometry, kalumety.

Moje světy, kalumety,
Tvoje světy, kulometry.
Moje světy, kulometry,
Tvoje světy, kalumety.

Moje světy, Tvoje světy,
Tvoje světy, moje světy,
Kalumety, kulometry,
Kulometry, kalumety

.....

A JÁ SE PTÁM,

má matko
a
otče můj,
zda víte?

A já se ptám
a
já se ptám?!
Má matko a otče můj,
zda víte,
zda víte o té
zvláštní
ZAHRADE?
Kde neskrývá se,
kde neskrývá se
běžný svět.

Kam se prý,
kam se prý
BRÁNA
ve ZDI
otevívá.

SNAD JEDNOU.

Snad jednou
a to za 100 let.
TOU
já chci vejít.

TAM
já chci jít.

A NECHCI ZPĚT.

SÍLA

JSEM DEN,
JSEM DEN ODE DNE,
JSEM DEN ODE DNE
SILNĚJŠÍ.
ZE SLUNCE A TVÉHO LESKU.
MÁM TĚ PRÝ PEVNĚ,
MÁM TĚ PRÝ PEVNĚ
VRYTOU V DLANI.

JSI MOJE ZBRAŇ.

JÁ VÍM,
CO JE TADY HLAVNÍ.
A TY VÍŠ,
CO JE TU HLAVNÍ.

TAK KDYŽ
TO NEBUDE,
TAK KDYŽ
TO NEBUDE
NUTNÉ.
NEHLAĎ MĚ,
NEHLAĎ MĚ
PO HLAVĚ.

MASKY

**Můj Bože.
Díky.
Můj Bože,
teď vím, že jsi.
Když jsi.
Když jsi
v mé krvi,
když jsi
v mém pláči,
podpálil
všechny
mé masky.**

MOTÝLKU!

Můj.

**Motýlku,
můj.**

Já mívala sny.

Já mívala sny.

ZLÝ.

Ty máš .

Ted' Ty.

Na svých křídlech.

Ted' máš je Ty.

Na svých křídlech.

To sakra

fofr aero,

ty krutý linie.

TO ZLÝ.

Tak jsem Ti

věrná.

Na Tvých křídlech.

Věrná.

Tvá.

MOUCHA.

MEZI

SKLY...

Můj život je

NE!!!

Já říkám Vám.

NÉ!

Já nepatřím k Vám!

NE.

Dámy a pánové.

Já říkám:

„Vám Já se

Nepoddám!

JSTE CIRKUSOVÍ PUDLOVÉ.“

Mé srdce

má rychlost.

Jak

zvědavá

myš.

A můj život.

TEN JE.

A Je.

Jen můj.

A můj život.

TEN JE.

A Je Jen můj.

I když .

Je to lov.

I

KDYŽ

JE

TO

LOV.

Jen Já jsem.

Jen Já jsem.

KÁŇĚ

MYŠILOV.

MODLITBA INDIÁNSKÝCH DĚTÍ

Myško, myško,
Dceruško má.
Pojd' za mnou.
Pojd' za mnou.

Sněž, sněž, sněž
všechnu
mou lásku.

Já sním, sním, sním
všechnu
Tvou lásku.

Pak
odkousni,
odkousni,
odkousni
všechnu
mou bolest.

A ukousni,
ukousni
všechnu
můj strach.

Tak pojd' za mnou,
Myško, myško!
Prosím, pojd' za mnou.
Pojd' za mnou.

LĚNAPE MUMĚNSAK PATAMWEOKAN

Modlitba indiánských dětí - v jazyce Delawarů

PUKWES, PUKWES,
NIKANTET.
WĚNDAXA.
WĚNDAXA.

MITSI, MITSI, MITSI
AHOLTĚWAKAN.

NEMITSI, NEMITSI, NEMITSI
AHOLTĚWAKAN.

TOM, TOM, TOM
KWITAMWEOKAN
TOM, TOM, TOM
WĚNCHINE.

WĚNDAXA.
PUKWES, PUKWES,
NIKANTET.
WĚNDAXA.

Zora Šimůnková

Z poličky nad výčepním pultem hrálo rádio country. V prázdné hospodě jsem byl jen já a vrchní, který si nudné odpoledne krátil luštěním křížovek v nedělním Blesku. Vypadal, že, stejně jako lokál, zažil už lepší časy.

Upíjel jsem svou řídkou hospodskou kávu a co chvíli kontroloval hodinky. Za hodinu odfrčím autobusem via Praha a sem se už těžko někdy podívám.

Za sebou jsem měl nedělní dopoledne: městečko prochozené skrz naskrz. Jeho největší – a jedinou – chloubou byl barokní kostel, národní kulturní památka, jak hlásala modrá cedulka na hřbitovní zdi. Mohl jsem ale chrám obdivovat pouze zvenku, mimo dobu mše byl zavřený. Už ho třikrát vykradli, jak mě poučil pan hostinský.

Čas mi utíkal neuvěřitelně pomalu. Nemělo smysl s pitím pospíchat, protože autobus na Prahu stál za dvěma rohy, a i kdybych se plazil, byl bych tam za pět minut.

Hřál jsem si ruce o malý kávový hrneček a přemýšlel, jaké by bylo tady žít. Od doby, co zavřeli místní továrničku na výrobu kapesníků, museli ti šťastnější, kterým se podařilo sehnat práci, každé ráno nastoupit do autobusu a po špatných okreskách se drncat 20 kilometrů za prací. A odpoledne totéž zpátky. Pořád, den za dnem, život za životem... Nebo utéct, sbalit máminy buchy a nechat rodné město za sebou. Nechtěl bych tady žít...

Ani v tomhle kraji. Tři dny jsem strávil v okolí městečka, a bohatě mi to stačilo. Vyslala mě sem firma, měla tady malou pobočku. Dva dny jsem strávil v terénu, popojížděl gazíkem po lese a bavil se s lesními dělníky. Přespával jsem na jejich ubytovně, tvořily ji tesko baráky nadohled od kravínů místního zemědělského družstva. Měl jsem toho plné zuby – umakartu, lidí, jediná tiskovina, kterou mí noví známí pravidelně četli, byl zřejmě nedělní Blesk. Dívky Blesku, fotky na špatném novinovém papíře, zdobily kdeco.

Vzdychl jsem a protáhl ruce, až klouby zapraštěly. Už už jsem rozvazoval batoh, že si ještě jednou projdu svoje pracovní poznámky, když se otevřely dveře do lokálu. Vešla paní. Paní, to bylo asi nejpřiléhavější slovo. Ani dívka, ani důchodkyně, prostě paní. Hostinský vzhlédl od svých novin a nevzrušeně řekl: – Tobě nenaleju... Víš, že Tonda zakázal...

Paní se rozhlédla po lokále, jakoby o pomoc, a pomalu zamířila ke mně. Instinktivně jsem si trochu odsedl. Žena nebyla z neupravenějších... a možná ani nejčistších. Pramen tmavých vlasů jí vypadl z culíku a nyní visel přes ucho. Hostinský znova opakoval: – Tobě nenaleju, neslyšíš, jdi domů.

Snad ho ani nevnímala: bez dovolení si odstrčila jednu z židlí u mého stolu a ztěžka na ni dopadla. Dlaní si podepřela bradu a koukala přímo na mě. Ani takhle zblízka jsem nedokázal přesně odhadnout její věk, ale byla ještě poměrně mladá, hádal jsem jí něco přes třicet. Než ji zdevastoval alkohol či život, těžko říct, možná to bylo i obojí, určitě musela být když ne hezká, tak aspoň zajímavá. I teď se na mě dívaly mandlové oči, jenže byly kalné, jako nedělní ráno: usadil se v nich stejný prach jako na všem v tomhle městečku...

Když se ke mně naklonila, ucítil jsem napůl lacinou voňavku a napůl naftalín jako z babiččiny skříně.

Už už otvírala pusou, v tom přiběhl hostinský, který dosud stál u výčepu jako na stráž, a nešetrně chytl ženu za rameno: – ...jdi pryč, slyšíš, vypadni, nech ty chlapy

na pokoji... Vypadni, Mášo, vypadni, nebo zavolám Tondovi. Ještě jednou... a volám mu!

Zůstala sedět, ani neotočila hlavu, ale celá ztuhla. Vrchní s ní znovu zalomcoval: – Slyšíš, tak vypadni... Nevšímejte si jí, pane, za chvíli přijde ten její a..., nedořekl a rozhodně odcházel k telefonu, který byl upevněný na zdi u výčepu...

Snažil jsem se zařídit podle rady a koukat do svých poznámek, ale nemohl jsem se soustředit. Cítil jsem na sobě upřený pohled mandlových očí.

Máša se naklonila ještě blíž, až tak, že mohla mluvit téměř šeptem: – ...kup mi panáka... Viděla, že váhám, naklonila se blíž: – Ty odjedeš, já tu zůstanu, šeptem vynesla srdcové eso... Kup mi panáka. Prosím..., prosím..., v hlase měla zvláštní naléhavý tón. Byla blízko, tak blízko, že jsem cítil nejen naftalín, ale i slabou vůni mýdla, viděl jsem malou pihu ve výstřihu jejího zeleného trička. Viděl jsem ženu, kterou nikdo dlouho nehladil...

– Smradí jedni, už ten krám zase rozbili, bouchal hostinský do telefonního přístroje. – Přijdou sem a kdovíco tam hoděj, morgoši zatracený... Přitom má každej mobil, nemůžou toho nechat... Praštil se sluchátkem do vidlice, až umělá hmota zaskřípěla.

Došel jsem k výčepu, objednal čaj a dva rummy. Hospodský na mě zpytavě pohlédl: – Ale nechcete to pro ní, kývl hlavou k Máše, která se otočila i se židlí a napjatě, se mi zdálo, pozorovala dění u výčepu. – Pane, ty si nevšímejte, ta je pro vostudu..., opakoval varovně. – Kdyby ten sráč – kývl k telefonu na zdi, – šel, už by tu měla manželka...

Mlčel jsem a čekal. Vrchní naposledy zavrtěl nechápavě hlavou a odšoural se za roh do kuchyně. Bylo slyšet cinkání skleniček.

Vrátil jsem se ke stolu. Máša se mezitím na židli narovnala a v očích měla zvláštní otazník. Položil jsem si prst na rty a kývl. Usmála se nejen rty, ale i očima. V té chvíli byla krásná. Madona z malého městečka, kde cesty končí, ale žádná nezačíná.

Vrchní pořád ještě šramotil v kuchyni. Ticho v lokále rušilo jen bzučení mouchy, která se, probuzená zřejmě teplem, dlouho před jarem vynořila z kdovíjakého úkrytu.

Začal jsem si pomalu balit do batohu poznámky: už jen půl hodiny a nechám za sebou tři dny života v tomhle lidmi zapomenutém kraji... Pokud bude na mně, dobrovolně se sem nevrátím. V hlavě mi hučelo, najednou jsem ztratil chuť na cokoli: na čaj, na rum, na konverzaci s kýmkoliv..., na účinkování ve hře, do které jsem byl shodou náhod vtažen.

Pevně jsem utáhl šňůru na batohu, položil na stůl peněženku a začal si přes hlavu natahovat mikinu.

Pak jsem zachytil Máši pohled..., měla oči plné slz. Snad měla jasnější chvíli, oči měla jasné jako slunce po dešti. Teprve teď jsem si všiml jejich zvláštní sytě zelené barvy. A já do nich spadl jako do mechu. Každou chvíli už se mohl objevit vrchní... Rychle jsem Mášu objal kolem ramen a přitiskl ji k sobě. Přes tenkou bundu jsem cítil, jak se celá zachvěla.... Rukama jsem jí zajel do vlasů a jako v horečce ji začal líbat na rozpraskané rty. Vyšla mi vstříc..., najednou, jako když zhasne svíci, odvrátila hlavu... Chytila mě za zápěstí a sundala mi ruce ze svých ramen. Vstala, a když se předklonila, aby vzala mou hlavu do obou rukou, zahlédl jsem ve výstřihu blesknout se zlatý křížek. Chtěl jsem ji zase obejmout, ale ona ještě jednou rychle zavrtěla hlavou a naposledy mě políbila. Na rozloučenou. Dávala mi razítko, odkládala mě ad acta... Kočičí oči zešedly. Namáhavě vstala a nepevným krokem odcházela ke dveřím. Než vzala za kliku, naposledy se ohlédla, ani ne na mě, spíš jakoby hádala, kde se to ocitla... Pak za sebou zavřela.

– Tak pane, už se to nese, už odešla...?

Rozestavil přede mě objednané pití a vyšel před hospodu. Otevřenými dveřmi sem vtáhlo chladné březnové jaro. Vrchní se spokojeně vrátil: – Konečně je pryč..., nebo se schovává... Je to těžký, je to bláznivka, věřte mi, pane. Jenom kazí kšefty. Lepí se na chlapy, nasává jak houba..., každé místní z ní má srandu. Pořád, že chce pryč, pryč, co by s ní kde dělali...?! Tý už není pomoci..., těžkej případ, pane. Z léčení ji vykopli, když ji najdou ve škarpe, tak už ani nevolají policajty, ale rovnou Tonda, jejího manžela. Tonda, on taky není svatej, ale tohle si nezasloužil. Doma jí pár vrazí, a ona se zas na pár dní zklidní...

– Budu platit, přerušil jsem ho... Odšoural se k výčepu spočítat útratu a přitom pořád mluvil.

Poslouchal jsem vrchního, zároveň ale neslyšel. Pořád jsem se nemohl vzpamatovat, cítil jsem Mášiny měkké rty..., a viděl zelené kočičí oči. Obrátil jsem do sebe panáka rumu, a trošku mi to pomohlo. Za chvíli odjedu... a nechám za sebou všechno, cizí životy, zdejší příběhy... Zítra na poradě uvidím Markétu, začal jsem se těšit. Bude chtít slyšet, jak jsem se měl, vždycky je zvědavá, o tomhle se nezmíním. Nikdy.

– Tak pane, tady to je, vrchní mi podával účtenku. Když jsem zaplatil, popřál mi šťastnou cestu a zase si sedl k novinám.

Byl akorát čas vyrazit. Venku se mezitím změnilo počasí, mezi šedými mraky občas vykukovalo nedomrlé slunce jako bledý žlutouk.

Na zastávce už čekalo pár lidí. Babky s taškami, které asi vystoupí na nejbližší zastávce, starší manželský pár s hrubosrstým foxteriérem a slečna ve sportovním, která se tvářila, že sem vlastně nepatří, jenže výsledný dojem jí kazila matka, která neustále přerovnávala v igelitce zásoby a přitom opakovala: – Vajíčka, Irenko, nezapomeň jíst vajíčka!

Je to dobrý, sednu si, pomyslel jsem si a opřel se o oprýskané zábradlí. Za rohem se ozvalo startování motoru a za chvíli přijel autobus. Stál jsem ve frontě jako poslední, připravoval jsem si peníze a těšil se, jak si sednu. To, co se stalo ani ne před hodinou v hospodě, už se mi zdálo jako sen, neskutečné a vzdálené. Takových zelených očí je na světě! Máša mi zmizela v šedivých uličkách paměti.

V autobuse jsem se posadil k oknu. Za dvě hodiny budu v Praze. Vzhledem k tomu, že jsem se chystal měnit zaměstnání, další služební cesta sem nehrozila. Za dvě hodiny budu na Florenci, zítra napíšu zprávu ze služební cesty, půjdu na oběd, pak bude porada a na ní uvidím Markétu..., budoucnost mi připadala jistá jako pevnina.

Řidič konečně zavřel dveře a pomalu se rozjel. Ve chvíli, kdy vyjížděl z nádraží, uviděl jsem Mášu, jak prstem jede po tabuli označené ODJEZDY DO PRAHY. U nohou měla malý kuffík.

Jak jsem věděl, další spoj do Prahy už ten den nejel.

MÚZA

Zora Šimůnková

Na střeše jednoho z domů v Pařížské ulici seděla Múza. Seděla na okapu a nohama komíhala nad ulicí. Mohla si to dovolit: byla lehčí než motýl, nevážila téměř nic. A přesto nebyla na první pohled rozeznatelná od jakékoliv mladé ženy dole. Snad jen dlouhé měděné vlasy, s kterými si hrál vítr, by na první pohled upoutaly pozornost. A v tuto roční dobu jistě i oblečení: lidé chodili v teplých bundách, kdežto

Múza měla na sobě lehounké zelené šaty. Nehrozilo ale, že by ji někdo zezdola zahlédl. Když chtěla, uměla být neviditelná. A teď zrovna chtěla.

Byla unavená: celou noc seděla vedle mladého básníka a snažila se spolu s ním napsat ještě jednu dobrou báseň, která by korunovala mladíkovu první sbírku. Kolik jen popsal stránek, a jak se Múze zdálo, zbytečně... Kdyby jen nechtěl být za každou cenu sám, kdyby se podvědomě smířil s její přítomností..., vnukla by mu námět. Skvělý námět, který vymyslela před několika dny.

Múza byla trochu samolibá. A trochu zapomnětlivá. Její náměty většinou nebyly originální. Třeba o lásce už psal kdekdo! Vyhledávaná byla proto, že roztomile pletla náměty a jejich zpracování: kdo by čekal Dášeňku jako ságu plnou bojů! Múza hodně četla. V zimě byl se čtením trochu problém: lidé málo otvírali okna. A Múza dveřmi, či po schodišti, přijít neuměla. Zato na jaře a v létě, když v Klementinu větrali, trávila Múza v knihovně často celé dny. Někdy pro samé čtení dokonce zmeškala na Petříně dýchánek se svými sestrami... Možná i zmeškat chtěla, po nich ji většinou bolela hlava. Kdykoliv se Múzy dost naobjímaly a napřívitaly, létaly od kytky ke kytce a zavdávaly si rosy z květů. Sladoučké chutě jim stoupaly do hlavy, Múzy polehaly na trávu, smály se každyčké hlouposti a postupně usínaly. Dole ve městě se zatím kdeco zadržlo a zastavilo: přednášející zapomněl půl řeči, herci mátlí texty, studenti kazili zkoušky, na hřbetech knih se samovolně měnily názvy..., dokonce i cirkusový kůň se mýlil v počtech. A zamilovaní vyznávali lásku někomu jinému, aniž si uvědomili, co dělají... Tak moc bylo město závislé na svých Múzách...

Jenže teď nic nekvetlo a do dýchánek v zahradách bylo ještě daleko. Múza si poposedla dál od kraje a zadumaně přemýšlela, co bude dělat. Potřebovala se někde vyspat - za normálních okolností by se stulila do prázdného ptačího hnízda a nechala se kolébat dlouhými barevnými sny. Jenže na téhle střeše žádné hnízdo nebylo a hledat se Múze nechtělo.

V tom se dole otevřelo okno. Určitě to bylo okno, ten zvuk si nemohla splést. Lehce jako vánek se snesla o patro níž. Vznášela se před oknem a dívala se dovnitř. Pak rychle vlétla dovnitř a schovala se ve velké váze u stěny. Stály v ní nějaké suché květy, a jak se Múze zdálo, zřejmě už moc parády nedělaly. Na dno vázy se z kytice snášel prach a Múze se chtělo kýchat. Vůbec všechno v pokoji bylo nějaké zaprášené, nepoužívané, tmavé... Múza měla ráda světlo, pastelové barvy, velká zrcadla, čerstvé květiny... Nic z toho tady nebylo. Jen tmavý nábytek a velký stůl, na kterém se vršily hromady novin a papírů.

Byla příliš unavená, aby létala po Starém Městě a čekala, až se v poledne, kdy bylo slunce nejvýš a iluze tepla největší, otevrou okna budov a úřadů. Opustila proto vázu a schoulila se do měkkého křesla poblíž okna. Přikryla si nahá ramena dlouhými zrzavými vlasy a usnula.

Dr. Oskar Andulka byl jistě úctyhodný muž. Než dosáhl čtyřiceti let, stal se univerzitním profesorem, jedním z nejmladších profesorů v dějinách Univerzity Karlovy. Jeho přednášky byly poměrně navštěvované, i když se sám sebe ptal, zda studenty opravdu zajímají, či, protože byly v poměrně příznivou hodinu, na nich ještě dospívají kolejni noci. Pravdě se blížilo spíš to druhé. Oskar Andulka měl za sebou spoustu let sezení v archivech a knihovnách, byl autorem několika objevených prací, za které mu kolegové a odborná veřejnost uznale klepala na ramena... Bohužel, nedostávalo se mu řečnického talentu a schopnosti svá tvrzení podat přijatelně pro studentské uši. Studenty na jeho přednáškách docela příjemně uspával Andulkův monotónní projev...

Oskar Andulka byl chytrý muž: uměl pojmenovat nejen tento, ale i další nedostatky současného světa, které ho trápily. Například ženy: vždy zastával názor, že na

trvalém a vyrovnaném partnerském vztahu se dá s inteligentní ženou domluvit... Rozumný člověk ovládá své emoce, napsal si do záznamů. Bohužel, události posledních let jako by mu nedávaly tak zcela zapravdu.

Jeho první žena, asistentka z fakulty, kterou si vyhlédl, neboť se mu zdála být ženou racionální a klidnou, od něj odešla po dvou letech manželství, během něhož se změnila v naprosto nevypočitatelnou osobu, požadující na svém muži čas a energii, kterou chtěl věnovat vědecké práci. Od něj, univerzitního profesora, tedy tenkrát ještě docenta, uvědomoval si se vztekem i hořkostí, kapacity ve svém oboru, odešla k stavbyvedoucímu, který hrál amatérsky divadlo.

Po této zkušenosti na čas zahořkl. A když po roce vzhlédl od svých knih, usmívala se na něj krásná knihovnice. Měl zkušenosti, ženit se již nemínil, ale sám krásné knihovnici nabídl, aby se ze svého bytu v paneláku přestěhovala k němu na Pařížskou třídu. Ona bude mít blíž do práce a on někoho, s kým bude po večerech vést intelektuální debaty. Bohužel, ani tento vztah dlouho nevydržel. Krásnou knihovnici po čase večerní intelektuální debaty omrzely, bývala doma čím dál méně a po roce mu rtěnkou na zrcadlo napsala: ODCHÁZÍM, nezlob se. Nezlobil se, ale nyní půjčování knih z Klementina řešil meziknihovní výpůjční službou přes fakultní knihovnu.

Možná to někdy zkusí do třetice, ale nyní absolutně neměl na navazování vztahů se ženami čas. Psal důležitou monografii a byl asi ve třetině textu.

Denně sedával u počítače do půlnoci, jedné ráno, a už se cítil poněkud unaven. Proto myslel, že ho šálí zrak, když vstoupil do své vlastní pracovny, kde chtěl před odchodem na fakultu zavřít okno, a v křesle uviděl spát mladou ženu, kterou navíc neznal.

Zatímco ohromený Andulka spěchal do koupelny, kde si začal třít spánky ledovou vodou a myslel si něco o tom, že by měl navštívit lékaře, Múza otevřela své velké zelené oči. Probudilo ji vrznutí dveří. Nejdřív se lekla a chtěla se zase schovat do vázy, sotva ale letmo zahlédla dr. Andulku, strach ji přešel. Jako správná žena, neboť co byla Múza ve své podstatě jiného?, vzplanula touhou muže inspirovat. Tím víc, že v dr. Andulkovi neomylně poznala Vědce. A ty Múza milovala. Vědce a badatele pokládala za zvlášť vznešené, neboť byli studovaní. A jako bytost, která strávila spoustu času v Klementinu, kladla na vzdělání značný důraz. Milovala vědce, bohužel nevěděla, jak se k nim chovat. Netušila, že, až na výjimky, jsou vědci a badatelé vlastně plaší tvorové, kterým knihovna nahrazuje domov. Koketovala s nimi: často se bavila tím, že, neviděna, procházela klementinskou studovnou a obracela badatelům listy fouknutím. Přestala, až když se vedení knihovny po četných stížnostech na podivný průvan odhodlávalo pořídit klimatizaci a okna vůbec neotevírat, protože by se už nikdy nedostala ven. Obecně vlastně netušila nic o jemnostech seznamování a finesách počáteční konverzace, neboť ona vždy prostě přišla k tomu, kdo ji zavolal.

Dr. Andulkovi ledová voda částečně pomohla. Uklidněný se vrátil pro aktovku (na křeslo se ale raději nedíval) a už ji držel, už ji měl, už zbývaly ke dveřím jen dva kroky, když v pokoji někdo promluvil: – Brouku, ozvalo se z křesla mazlivě. Zvláštní ženský alt pokračoval: – Broučku... ahoj... Máš problém...? Pomůžu ti, chceš...? Nekoukej tak, maj darling, nekoušu... Jsem... Múza. Exaktní duše dr. Andulky se prudce vzbouřila: na strašidla a hlasy věřil naposledy ve třech letech. A nehodlal na ně začít věřit právě dnes. I když také strašidla mohou být krásná, jak musel připustit při pohledu na křeslo. Seděla v něm mladá žena v lehkých zelených šatech a koketně se na něj usmívala. Nedostatečný oděv zčásti nahrazovaly dlouhé rusé vlasy. Zatímco v Oskaru Andulkovi zápasilo ohromení s okouzlením, Múza vstala

z křesla a lehkým krokem baletek došla až k němu. Byla tak blízko, že cítil zvláštní, ale ne nepříjemnou, jakoby slabě citrónovou, vůni.

Přesně v tu chvíli mu hlavou blesklo řešení problému, nad kterým se trápil tolik dní. Přesná formulace teze, kterou chtěl ve své knize obhájit. Okamžitě přestal brát Múzu na vědomí, vrhl se ke stolu a začal zuřivě psát.

Múza byla zvyklá. Muži se většinou takhle chovali, jakmile se přiblížila na míň než metr. Vrhali se k nejbližšímu stolu a psali. Tak to také mělo být..., a přesto, pokud se jí muž líbil, byla vždy lehce zklamaná. Rozhodně by přivítala delší zájem o svoji osobu. K čemu by jinak sbírala a sušila bylinky, vařila lektvary, ve kterých pak myla své dlouhé vlasy. K čemu by je sušila zásadně pozvolna ve slunci či větru, zatímco jejím sestrám stačil na rychlé usušení komín malešické teplárny. Chtěla být krásná, chtěla se líbit. Jen jednou stála modelem pro svůj portrét. Ale to už bylo velmi dávno... Ten malíř se jmenoval Vojtěch a maloval oponu pro to velké divadlo na nábřeží.

Tak jako všechny Múzy byla povinna být přítomna přímo procesu tvorby a hlídat jeho plynulost, takže si zase sedla a začala si okusovat nehty.

Dr. Andulka konečně dopsal a papíry pečlivě schoval do aktovky. Na fakultě mu je přepíše sekretářka. Jak to ale, že ho věc napadla právě teď? Že by opravdu ta dívka? Kdyby byla neznámá v jeho pokoji opravdu Múza, tedy kdyby byl ochoten jí uvěřit, možná by byl s monografií hotov daleko dřív, a mohl by stihnout kongres, který se chystal kvůli psaní oželeť. Co ale když za svou pomoc bude Múza něco chtít? Pátral v paměti, nedokázal si vzpomenout, jestli někdy slyšel o úpisech Múzám. O úpisech čertům, to ano, ale tohle je jiný případ.

Múza už netrpělivě poposedávala v křesle: na její vkus se ten vousáč moc trápil pochybnostmi a k odchodu se neměl: budou si muset hodně pospíšet, aby stihl přijít na začátek přednášky. Musela inspirovat, ale zároveň hlídat, aby kvůli tvorbě nebyly zanedbány žádné závazky – ať pracovní, či rodinné. Což šlo někdy opravdu ztuha. Poklepala zamyšlenému Andulkovi na rameno.

– Cukříčku, musíme jít... Jinak zmeškáme...

Profesor se mezitím vzpamatoval. Koneckonců, ať ta dívka byla, co byla, rozhodně nevypadala o mnoho jinak než jeho studentky. Tedy aspoň některé... Až na ty šaty, naprosto nevhodné. Takhle by před kolegy a hůř – před studenty – vypadal, že si vede animírku rovnou z baru... Nedokázal si představit, jak by potom pokračoval ve vědecké kariéře, a možná proto nasadil příkřejší tón, než prve zamýšlel.

– Vážená slečno, ohradil se, – za prvé mi neříkejte cukříčku. Jsem univerzitní profesor a zřejmě starší než vy. (Na to se Múza jen lehce pousmála.) – Za druhé: chcete-li jít se mnou na univerzitu, je váš nynější oděv naprosto nevhodný. Proto prosím, abyste se převlékla. Konečně – pohlédl ke skříni, kde měl uloženy šaty po nebožce tetičce, – mohu vám oblečení zapůjčit.

Zdalo se, že Múza naprosto ignoruje vše, co řekl, neboť ho zarazila v půli věty: – To nebude nutný, fešáku. Počkám tě dole. Laškovně mu píchla prst do vousů, a než jí v tom stačil zabránit, posadila se na dosud otevřené okno, rukou mu poslala vzdušný polibek – a zmizela.

Oskar Andulka došel k oknu a vyhlédl ven. Žádné srocení lidu na ulici neviděl a dívka také nikde nebyla, jak očekával (dnes už ho nic nemohlo překvapit), takže jen pečlivě zavřel okno, oblékl si kabát, sebral aktovku a deštník, zamkl na všechny čtyři západu a sešel volným krokem do přízemí.

Když vyšel z domu, opírala se už Múza nenuceně o dopravní značku. Teď už byla od studentek opravdu k nerozeznání. V džínách, kožíšku a s dlouhými vlasy spletenými do copu by ji na fakultě ani nepoznal.

Lehce se do Andulky zavěsila a vyšli směrem k fakultě.

Profesor byl už zase poněkud nesvůj. Dlouho s ním takhle žádná žena nešla... Nebyl to nepříjemný pocit, i když jak se blížili univerzitě, velice by přivítal, kdyby ho nedržela. Zřejmě ale věděla, co se sluší, protože se pustila včas.

Přestože byla k nerozeznání od jiných studentek, nezapadla. Něčím se lišila, a nebylo to v oblečení. Procházeli špalírem obdivných i užaslých pohledů, zatímco za nimi sílil šepot.

Taková náhlá pozornost nedělala Andulkovi dobře. Byl rád, když ho Múza před pracovním opustila a zmizela v davu. Gentlemansky strpěl i to, když ho předtím poplácala po zadku. Připadalo mu to jako malá cena za vyhlídku, že její přítomnost nemusí vysvětlovat zvědavým kolegyním, s nimiž pracovní sdílel.

Myslel, že ji zase uvidí, sotva otevře dveře, ale mylil se. Cestou do posluchárny ji všude hledal očima, dokonce si dovilil nahlédnout i za pootevřené dveře dámského WC. Nikde nebyla, což ho poněkud zneklidnilo. Začínala mu chybět.

Jakmile ale předstoupil před studenty, na Múzu rychle zapomněl. Od prvního slova se mu učilo tak jako nikdy. Kromě argumentů a fakt byl schopen prokládat výklad bonmoty, žertovnými citacemi z klasiků oboru, dokonce do výkladu interaktivní formou zapojil studenty. Teprve když si utíral kapesníkem zpoceně čelo, s hrůzou si uvědomil, že vyměřený čas přetáhl skoro o čtvrt hodiny, a přesto zůstávala posluchárna nezvykle tichá a plná. Byl ohromen, za celá léta vědecké dráhy se mu nic podobného nestalo.

Nevěděl, že celou dobu přednášky byla Múza s ním. Seděla dva metry od něj na parapetu širokého okna a dívala se ven na náměstí a Vltavu. Lidské šaty ji škrtily a byly těsné, taky v nich bylo příliš horko, s radostí je zase proměnila ve své zelené roucho. Dnes se jí vedlo, to nebylo jako s tím mladým básníkem. Ten podivný vousáč byl stále na příjmu a poslušně reprodukoval vše, co mu našeptala. Za dnešek si mohla napsat jedničku. Ještě vyhnala studenty s dotazy za odcházejícím profesorem, pohládila dlaní katedru a pak zmizela. Nechtělo se jí, ale nemohla jinak, nebyla jen pro jednoho. Slyšela příliš mnoho hlasů, které ji volaly. Odletěla za dalšími povinnostmi.

Oskar Andulka cítil jisté zklamání, když se Múza ani do večera neobjevila. Obával se, že bez ní mu půjde práce ještě pomaleji než dříve. Ale když si večer sedl k počítači, byl mile překvapen. Nejenom že dovedl myšlenky bystře formulovat, ale i prsty mu běžaly po klávesnici skoro samy...

O Múze se mu zdálo nejen tu noc, ale i další tři noci. A nebyly to sny nijak nevinné. On, který se vždy pokládal za racionálního člověka, v nich podléhal vášním a doslova trhal z Múzy šaty. Probouzel se zpocený a neklidný. Na fakultě byl nadto stále vystaven zvědavým pohledům studentů a vtipkovaní a přátelským radám kolegů. Všechny dotazy odbýval s tím, že jeho doprovod byla sestřenice z Luhačovic. To místo pokládal za dost vzdálené, aby sestřenice nevážila cestu do Prahy každý týden.

Protože práce na monografii šla nad očekávání dobře, měl i mnohem více volna. Nebyl zvyklý na volné večery, najednou nevěděl, co s přemírou času udělat. Začínalo jaro a Andulkovi se v duši uhnízdil podivný smutek.

Už ho nebavilo sedět po večerech v křesle a přehrávat mistrovské šachové partie. Začínal toužit po společnosti. Setkání s Múzou ho ovlivnilo víc, než si byl ochoten přiznat.

Tajně doufal, že se ta krásná tajemná dívka ještě objeví: pravidelně nechával okno otevřené od rána do pozdní noci. Párkrát se mu zdálo, že při přednášce zahlédl její tvář za oknem, ale vždy to byl omyl.

Mnohokrát už skoro podlehl dojmů, že její rusé vlasy zahlédl v davu na fakultě. Jednou si málem uřízl ostudu, to když se hnál za zrzavým studentem prvního ročníku. Že to není dívka, zpozoroval v poslední chvíli. Podivný neklid v jeho duši se změnil v stesk a touhu Múzu zase uvidět. Ale jak má dát vědět takové Múze? Nakonec si vzpomněl, jak jako dítě psával Ježíškovi, a přichystal pro Múzu vzkaz za okno. Papírek pár dnů nedotčen ležel a pak ho rozmácel déšť. A ona nepřicházela.

Netušil, že i dál nad ním drží ochrannou ruku. Kdykoliv měla volnou chvíli, a našla okno otevřené, stavila se v bytě na Pařížské – zkontrolovat, zda práce na monografii pokračuje žádoucím tempem. Některá místa rukopisu nepatrně korigovala a upravovala text k větší čtivosti. Viděla i vzkaz za oknem. Jen si povzdychla: mnozí chtěli, aby byla pořád s nimi, nabízeli zámký reálné i vzdušné, ale nemohla si dovolit zůstat jen u jednoho. Potřebných mužů bylo tolik! Tolik!

Měla hodně práce – lidi přepadlo jaro a Petřín žil od rána do večera. Snad každý cítil nutkání napsat báseň o jaru, o lásce, nejlépe o obojím, navíc adresnou a účinnou. (Popravdě řečeno, Múza se tomu divila: kdyby muži hned ze začátku zaměřili svou touhu na tři čtyři pět žen současně, v celkovém součtu by docílili jasně lepších výsledků. Ale byla na světě už příliš dlouho, než aby to chtěla měnit.)

Jenže – i když sedávala vedle mladých básníků, musela pořád myslet na toho fousatého profesora. Nestávalo se, aby se cítila provinile, pokud se kvůli ní někdo trápil. Přičítala to tomu, že jí byl sympatický. A navíc to byl první vědec, s kterým vešla takřikajíc v hlubší známost. To bylo něco jiného než ti mladí větropláši...

I odhodlala se a jednou v poledne, kdy Múza mívá volněji, neboť i ten nejzavilejší literát hledá něco k snědku, zaletěla po dlouhé době zase do Klementina. Protože jako Múza věděla vše, věděla i, že tam pracuje krásná knihovnice. Prohlédla si bedlivě její ruce: ani stopy po snubním prstenu! V té chvíli vymyslela Múza plán.

Toho dne našel Andulka na svém psacím stole nabídku lístků do divadla. Netušil, jak se tam vzala, byl známý tím, že veškeré akce fakultních odborů zásadně ignoroval. Podobné letáky házel zásadně do koše, ale dnes prvně ho se zájmem prostudoval. Informoval se, a když mu kolegyně nabízené představení vychválily, odhodlal se a dva lístky objednal. Zpola doufal, že se Múza ještě objeví a on ji bude moci pozvat. Když se ale termín představení blížil a ona nikde, popadl balík přečtených knih a namířil si to do klementinské knihovny. I když se pokoušel ovládat své emoce, už na Mariánském náměstí mu srdce bušilo tak rychle, že raději na chvíli zastavil.

Už ode dveří viděl, že krásná knihovnice má dnes službu. Odbavovala čtenáře s milým úsměvem, který Andulka tak dobře znal. Čím víc se na ni díval, tím mu připadala krásnější. Tím víc mu připomínala Múzu. Neměla tak dlouhé vlasy a oblečena byla přiměřeněji, přesto ze vzdálenosti deseti metrů nacházel zjevnou podobnost.

Když se odhodlal a krásnou knihovnici konečně oslovil, byla překvapena, ale spíš příjemně, zdálo se mu. Vyslechla pozvání do divadla a slíbila, že se ozve. Tu noc nemohl Andulka pro značnou nesoustředěnost ani pokračovat v monografii. Tiskl nos na sklo a zamyšleně pozoroval ruch na ulici. Kdyby byl pozornější, všiml by si, že na okně protějšího domu sedí Múza a ukazuje mu V jako Victory. Jenomže už měl plnou hlavu krásné knihovnice.

Tak to mělo být, tak to Múza chtěla... obrátit jeho pozornost na nějakou přiměřenější ženu. Tak to mělo být, a přesto cítila lehký smutek. Tohle byl Vědec, seriózní muž, žádný mladík s hlavou plnou bláznivých snů... Vznášela se, a když doletěla na Petřín, tak dlouho pila šťávu z pupat rozkvétajících stromů, až byla pupata plná jejích slz. Teprve když na nábřeží zacinkaly první tramvaje, stočila se

do klubíčka v opuštěném ptačím hnízdě a usnula. Spala dlouho, zaspala i chvíli, kdy se v pracovně dr. Andulky rozezvonil telefon a krásná knihovnice přijala jeho nabídku.

Když Múzu za půl roku volali do Fišerova knihkupectví, až na místě s úžasem zjistila, že má dohlížet na křest nové monografie dr. Oskara Andulky. Vedle zářícího autora viděla také krásnou knihovnici. Múza si vyčíhala chvíli a přitiskla krásné knihovnici svou dlaň na vzedmuté břicho.

Za půl roku nato se Oskaru Andulkovi a jeho ženě, která musela s prací v knihovně kvůli podivně náhlé alergii na prach navždy skončit, narodil chlapeček – budoucí nositel Nobelovy ceny za literaturu. O tom ale, kromě Múzy, a vás, milí čtenáři, nikdo neví – a ještě dlouho vědět nebude...

POEZIE ZORY ŠIMŮNKOVÉ

Útěcha

Smutno je mi, smutno je mi
Sedím v práci u okna
Sama jenom sedím tady,
jako ostrov samotná.

Vedle na zdi visí Kristus
a dívá se káravě.
Možná z toho je mi smutno,
dám si hlavu do dlaně.

Najednou se Kristus skloní,
po tváři mě pohladí.
Sedím jako přikovaná.
A on se ptá: Nevadí?

/1998/

Kamarádi

Jdu do své hlavy
Mám tam kamarády
Freuda, Junga, Adlera

Když kolem nich projdu,
zapomenu slova.
Zbývá jen
řeč těla
křeč těla
řev těla...

/1997-1998/

Setkání s básníkem

Nejdřív mluvil o poezii.
A pak už jen četl mezi řádky,
pramínky vlasů,
zoubky zipu
A nejkrásnější verš
mi našel
mezi stehny.

O básních

Napsané vložím do desek
a zavřu jako v kleci
Která z těch básní silná je,
to pozná se:
roztáhne mříž, uteče
Kam?
No za čtenářem přeci...

/8. 7. 2000/

Vídeňský polibek

Vídeňský polibek,
sladký jak sachr od cukráře,
mé hořké Čechy zastíní.
Takový c. k. poctivý:
od Tebe, Franto,
po něm mi hoří tváře...

Umění milovat aneb Literární lekce

Svedla mě ke hříchu
výukou latiny.
Antičtí písmáci
dali nám hodiny.

Svedla mě ke hříchu –
já byl hoch nevinný.
Svedla mě básnička,
ten poklad češtiny.

Umění milovat
teď už mám v malíčku.
Zas učíš jiného,
z Homéra Zorničko.

/7. 12. 2000, 18.54 hodin/

Fotka z příborníku

Včera jsem našel tvoji fotku v příborníku.
Tu černobílou, tu, jak jsme byli spolu na Medníku.
Chtěl jsem zapomenout, ale to se nedá...
Na tvoje vlasy, oči, kůži –
na to, jak od sluníčka byla vždycky hnědá.
Tři roky už je to, co odešla jsi jinam,
tři roky už tě v prázdnou marně hledám...
Tři roky, co jsem tady sám...
Hledám člun záchranný –
a nacházím jen ztrouchnivělý prám...
A tak si беру noční a o volnu jsem v práci.
Rána jsou fatamorgána, jak sloni na ledovci.
A kamarádi říkají: tak už zvedni hlavu –
dáme ti inzerát, anebo zalov v davu,
tolik je žen – a určitě i pro tebe,
my ještě popijem, a ne že půjdeš do nebe!
Ale to ani ono pro mě vlastně není,
v ruce mám louči, ale bojím se rozednění.
V srdci jsou díry jako v ementálu:
ztracený vojáček na vartě u zamčeného sálu...
A jednou za čas mě samota zdolá:
to vždycky ožeru se, baráku dělám vola.
Přesně to samé jsem chtěl udělat i včera –
když místo flašky našel jsem tu fotku,
takový pěkný záběr zdola...
Řekne se: jen stará fotka z příborníku...
Jenže mně v srdci bodá jak tisíc jehelníků...

Před spaním

Má ruka je ten zlatý mlýnek,
co všechno do snů semele.
U tebe v hlavě je jak doma,
do snu přidá třeba slona,
mulatek čtyři větele.

Má ruka sáhne do vzpomínek,
kdes byl a kdy, i třeba kým...
Naráz se vznášíš nad Petřínem
co zpívající muezzin...

Ten zlatý mlýnek vydoluje
vzpomínky dávno zasuté:
na kraji snu jsi zas malým klukem,
maminka volá: Na kutě!

Za dne máš v očích tisíc svíček,
co všechno musíš, co bys rád...
Lehce se všechny pozhasínám,
přejeďu prsty kolem víček...
Pojď se mnou, Nocí, zas si hrát...

Morytát

Před vraty kostela
sešly se Život a Smrt.
V tom chrámu zněly varhany –
a oni mlčky čekali.
Ite, missa est:
věřící vyšli,
dokonáno jest.
Ti dva si zástup dělí.
Tenhle bude můj ještě dnes –
a tamta půjde po neděli...
Smrťák všem kreslí
křížky na čelo.
Život je rychle maže,
vůbec mu z toho není veselo.
Kdyby je smazal tisíckrát,
bude to stejně
jenom na pár let.
Ten dopis s černou obrubou
nakonec dojde každému.
Smrt, ta si vzkáže pro všechny,
jen pro některé hned...

/14. 1. 2001/

Večer pod lampou

Už zase hoříš, srdce moje...
Já ale oheň nezakládal,
já ale dříví nenosil...
Jenom jsem slova psal –
na ženskou krásu verše skládal,
a k tomu sklenku tokaje jsem pil.

Co mi to děláš, srdce moje,
proč chceš zas shořet na popel?!
Když mám si vybrat
mezi tokajským a láskou,
tak volím víno:
Menší ze dvou zel...

/2002/

DÁREK

Lubomír Mikisek

Rozsvítil jsem malou lampičku a začal se potichu oblékat. Bylo brzy ráno a byl Štědrý den, venku už svítalo a obě Ivanky ještě spaly. Pohlédl jsem na velkou a pak na tu malou a musel jsem se usmát. Ležela na zádech s rozhozenýma rukama a ve tváři měla výraz spokojeného dítěte. Představil jsem si ji, jak se bude tvářit večer, až uvidí pod stromečkem velkou chodící pannu, ale vzápětí jsem si uvědomil, že ten stromek musím nejdříve sehnat, a to byla moje největší starost dnešního dopoledne.

Už převčírám se Ivany začala zmocňovat panika, byly to naše první Vánoce v novém bytu a Vánoce bez stromku, to si vůbec nedokázala představit.

„Neboj se,“ říkal jsem s úsměvem, „já ho seženu, i kdybych ho měl někde uříznout.“

Odpovídal jsem jí s humorem, ale byla to moje vina. Vždycky všechno nechávám na poslední chvíli, dárky i stromek a vlastně i všechno ostatní v životě, ale když jsem včera viděl ty poslední zbytky smrčků v jediném obchodě na náměstí, připadal jsem si jako zákazník partiové prodejny. To přece není možný, stále dokola jsem prohlížel ty nesouměrné a všelijak pokroucené stromky, kam se ty pěkný poděly, ptal jsem se sám sebe a ignoroval prodavačku, která se na mě už delší dobu dívala s nelibostí, neboť jsem si stále nemohl vybrat.

„Zajeď do Lhoty k hajnému,“ řekla mi Ivana včera večer, když jsem jí to vyprávěl, „ten je prodává každý rok ještě na Štědrý den dopoledne...“

Do Lhoty to bylo šedesát kilometrů a byla to větší vesnice. V létě před šesti lety jsme se tam poznali na taneční zábavě, ale teď byly silnice nasáklé rozmočeným sněhem a solí. Vůbec se mi tam nechtělo, ale zatím to byla jediná možnost, která mi už zbývala.

To bude pěkně drahá borovička, říkal jsem si při snídani rozmrzele, ale pak jsem sáhl na ledničku pro časopis. Raději na to ani nemyslet.

Od domu jsem vyjížděl téměř o hodinu později, než jsem předpokládal, malá Ivanka se vzbudila právě ve chvíli, když jsem si v předsíni oblékal kabát. Musel jsem se vrátit a udělat jí kakao, ale nemrzelo mě to. Seděl jsem pak s ní v kuchyni a díval se, jak jí chutná do zlatova upečená vánočka, jak z ní vybírá rozinky, a umínil jsem si, že ta cesta, která mě čekala, nesmí být zbytečná.

Ve Lhotě jsem zastavil před vraty hájovny a vystoupil z auta.

„Jestli hledáte hajnýho, tak není doma,“ ozvalo se za mnou. Otočil jsem se.

Na schodech před verandou protějšího domku stála starší žena s vlněným šátkem na hlavě opřená o proutěné koště a zvědavě se na mě dívala.

„A kde ho najdu?“

„No kde... V lese přece...“ ukázala rukou kamsi za sebe.

Bezradně jsem se tím směrem podíval. Za vesnicí se rozprostíral les v celém okolí a končil kdesi v nedohlednu.

„Ráno tady bylo asi deset lidí... Šel s nima řezat stromky.“

Mlčel jsem, protože jsem nevěděl, co bych měl ještě podniknout. Nepředpokládal jsem, že by šel hajný se mnou znovu do lesa, až se vrátí, a možnost, že ho tam teď někde najdu, byla asi opravdu hodně malá. Viděl jsem to beznadějně.

„Ale kdybyste chtěl pěknou borovičku,“ řekla žena a vytáhla z kapsy prošívané bundy rukavice, „tak by vám ji možná nechala paní Horáková...“

„Jak to,“ zeptal jsem se, „ona má dvě?“

„To nemá,“ odpověděla a lehce zavrtěla hlavou, „ale včera mi říkala, že zase dostala dopis od syna. To už je třetí rok, když jí slibuje, že k ní na Vánoce přijede, a pak pošle jenom dopis, že nemůže,“ řekla vyčítavě a pohlédla na mě, jako bych tím byl vinen.

„A kde bydlí?“

„Tady na konci ulice,“ vztáhla ruku před sebe, „a má červený vrata...“

Poděkoval jsem, vrátil se do auta a zapálil jsem si cigaretu. No vida, a stromek je světlý. A možná že bude i levnější než u nás ve městě nebo u hajného, pomyslel jsem si, když jsem zařadil rychlost a pomalu se rozjel.

Dvířka v červených vratech byla otevřená, prošel jsem dvorkem a zaklepal na dveře domu.

„Pojďte dál...“ ozvalo se zevnitř, stiskl jsem tedy kliku, vešel do předsíně a pak jsem se ocitl v kuchyni.

U stolu seděla stará žena a v ruce držela knihu. Měla úplně bílé vlasy a její obličej, jako by byl složený ze samých jemných vrásek. V očích měla ale jiskru, na tváři milý úsměv a tázavě se na mě dívala.

„Dobrý den,“ pozdravil jsem a vzápětí jsem zrozpačitěl. Najednou mi bylo trochu trapně, měl jsem pocit, jako bych ji chtěl o něco okrást. Vždyť já nemám žádné právo na ní žádat něco takového, napadlo mě, a měl jsem chuť odejít, ale když jsem si představil lvanku a její oči, tak mi bylo jasné, že to udělat nemohu.

„Paní Horáková, byl jsem u hajného pro stromek, ale on nebyl doma. A ta paní naproti mě poslala k vám, že byste mi snad mohla nějak pomoci...“

„Ano,“ přerušila mě a položila knihu na stůl, „syn měl přijet i s rodinou, ale nějak mu to asi nevyšlo...“ Pohlédla kamsi stranou, na okamžik se zamyslela, ale pak se opět usmála. „To víte, já už na Ježíška nevěřím, tak k čemu mně bude stromeček. Chtěla jsem ho pro vnuky, ale teď..., když nepřijedou, tak už ho nepotřebuju...“

Díval jsem se na ni a měl jsem stále větší dojem, že mi někoho připomíná. Ale ovšem, vzpomněl jsem si vzápětí, je to přesně ten typ staré ženy, jako byla slečna Marplová v detektivkách Agathy Christieové, které jsem viděl v televizi. Byla mi sympatická stále víc a najednou jsem se přistihl, že si docela nelogicky přeji, aby to všechno nebylo zase tak jednoduché.

„Ale vždyť si taky můžete udělat takový vánoční večer se stromečkem, i když budete sama...“ slyšel jsem sám sebe k vlastnímu údivu.

S úsměvem zakroutila hlavou. „Je mně dvaasedmdesát, mladý pane, a v mém věku mi už stačí jen kousek řízku se salátem a televize...“

Chtěl jsem říci, že to je málo, že sem také patří taková vánoční pohoda a atmosféra, protože Štědrý den je přece jenom něco víc než normální běžný den, ale promluvila dříve než já...

„Máte děti...?“ zeptala se s viditelným zájmem.

„Mám čtyřletou dcerku...“ odpověděl jsem udiveně.

„Tak já vám pro ni dám ten stromek jako dárek.“

„Ale to přece nejde...“ protestoval jsem zmateně, „já vám ho zaplatím...“

„V žádném případě,“ řekla energicky a vstala od stolu.

Úplně vyveden z míry jsem šel za ní do předsíně a sledoval ji, jak odhrnula závěs a podala mi středně velkou borovičku, s větvemi převázanými slabým provázkem.

„Je opravdu pěkná,“ řekla přívětivě, „dostávám od hajného každý rok tu nejlepší. A tady máte účet, abyste neměl cestou nějaký nepříjemnosti...“

Váhavě jsem po ní sáhl. „A opravdu nechcete, abych vám ji zaplatil...?“

„Opravdu nechci...“ usmála se, „a přeju vám příjemný a hezký Vánoce a hodně štěstí...“

„Já vám taky...“ odpověděl jsem, „a moc děkuju...“

Kráčel jsem pomalu k autu a sníh mi křupal pod nohama. Začínalo mrznout.

Tak ta cesta opravdu nebyla zbytečná, pomyslel jsem si spokojeně, když jsem přivazoval stromek na střechu auta, nikdy by mě ale nenapadlo, že to dopadne právě takhle. Krásný stromeček, a ještě zadarmo..., tomu bych nikdy nevěřil...

Usedl jsem za volant, a jak jsem se otáčel dozadu, abych vycouval z ulice, zahlédl jsem na zadním sedadle balíček, převázaný barevnou stuhou. Miluj bližního svého, vybavil se mi titul knihy a současně jsem si vzpomněl, jak jsem včera dopoledne poctivě vystál frontu v knihkupectví a jak měli už poslední dva výtisky z nového vydání, když se na mě dostala řada. Byl jsem moc rád, že jsem ji sehnal jako dárek pro Ivanu, protože po ní celý rok toužila, aby měla všechna Remarqueova díla vydaná v češtině, a právě tahle jí ještě chyběla. Usmál jsem se její dětinské radosti, kterou vždycky projevovala nad každým novým románem, když ho zase sehnala, a už jen kvůli tomu jsem se těšil na dnešní večer.

Ale vzápětí se mi jakýmsi myšlenkovým spojením před očima objevila žena, se kterou jsem se před chvílí rozloučil, a živě jsem si dokázal představit, jak bude večer sedět sama před televizí, pouze s vědomím, že zase uběhl jeden docela obyčejný den...

Pohlédl jsem do zavřených oken domku, pak jsem se otočil dozadu, sáhl pro knížku a opět vystoupil z auta.

TICHO

Lubomír Mikisek

Do toho okresního města přijela Milka opět po dlouhé době. Vystoupila z autobusu a vydala se napříč náměstím, přímo k fontáně, kde se posadila na lavičku. Rozhlédla se okolo sebe a začala vnímat tu atmosféru, pachy a vůně ulic, chodící lidi i jejich hlasy. Vždycky se chtěla alespoň na chvíli sžít s tím jiným světem, než se vydá na nákupy.

Když se včera večer, unavená po celodenní práci, konečně posadila v obývacím pokoji do křesla, pohlédla na manžela, ležícího na gauči. V jednu chvíli netušila nic a v dalším okamžiku se již rozhodla.

„Kájo, zítra po obědě pojedou do města...“

„Pročpak...?“ zeptal se, ale oči nechal zavřené.

„Jen tak..., chtěla bych něco koupit dětem, až k nám přijedou, abych pro ně měla nějaký dárek k narozeninám, a taky něco na sebe...“

„Jen jed' Miluško... Vezmi si peníze támhle v kredenci a něco hezkýho si kup...“ řekl a chytil se za žaludek. „Mě zase zlobí ty vředy. Asi se z toho zblázním...“

„Tak já tě zítra taky objednáme k doktorovi..., tohle už není normální...“

Muž neřekl nic, ale chvílemi zkrivil tvář bolestí. Věděl sám, že normální to skutečně není. Už několik měsíců ho trápily bolesti v oblasti žaludku a jen pozvolna se to vždycky zlepšovalo, za dodržování přísného pitného a dietního režimu.

Vstala z lavičky a pomalu kráčela na peší zónu, kde po obou stranách byly obchody. Nejdříve se u každé výlohy zastavila, prohlédla si vystavené zboží a teprve podle toho, zda ji něco za sklem oslovilo, se rozhodla, zda do obchodu vejde, či nikoliv. Chvíli postála u prodejny s oděvy a pak rovnou vkročila do dveří. Líbila se jí ochota prodavaček, na ramínkách pověšené halenky, sukně a kostýmky, bože, tolik

krásy najednou, říkala si a mezi prsty jemně promnula každou jednotlivou látku, která ji zaujala. Pomalu procházela okolo regálů. Jako vždycky, kdykoliv si měla koupit něco na sebe, zase byla nerozhodná... Komu se mám líbit, vždyť už na mně ani nezáleží..., pomyslí si, ale vzápětí se v duchu okřikla, vždyť ještě nejsi tak stará, co to je, padesát let, a když už není nikdo, komu by ses měla líbit, tak alespoň sama sobě, mít hezký pocit z těch barev a novotou vonících látek...

Vyšla z obchodu a v tašce si odnášela dvě krásné halenky a jeden svetřík, byla ráda, že se může svobodně rozhodovat, vyzkoušet a pak koupit cokoli, co se jí padne do oka.

Vedle navštívila galanterii, kde si vybrala několik zipů na kalhoty, knoflíky do zásoby a ještě pár drobností, v knihkupectví požádala o tři knížky, které ji zaujaly již při pohledu do výlohy, v obuvi se jí líbily střevíce pro běžné domácí práce, chvíli je nerozhodně obracela v ruce a nakonec si je také odnášela s sebou a vlastně v každém krámku bylo něco, co by si chtěla koupit, ale to rozhodně nešlo, tolik peněz zase u sebe neměla.

Prošla celou pěší zónou, na středisku objednala manžela na vyšetření, na poště poslala několik dopisů, v trafice se zastavila pro noviny a pak se pomalu vracela zpět. Vešla do samoobsluhy, kde si dala do vozíku pouze potraviny, které neměli ve vedlejší vesnici v konzumu, ale i tak to byly dvě plné tašky. Nesla v každé ruce jednu a nahoře přidržovala dvěma prsty meruňkový kompot, který koupila manželovi jako dietu na jeho žaludeční vředy.

Když vycházela z prodejny ven, srazila se na chodníku s jakýmsi mužem. Jak měl rázně nakročeno, nejprve tělem narazil přímo do ní, pak zakopl nohou o její tašku a nakonec, jak ztrácel rovnováhu, se musel sám zachytit jejího ramene, aby neupadl. Kompot s meruňkami se jí vysmekl z prstů, spadl na zem, sklenička se rozbila a meruňky zůstaly ležet na dlažbě chodníku.

Oba stáli a hleděli na tu spoušť.

„Proboha...“ řekl muž zkoprněle, „mladá paní, já se vám moc omlouvám. Je to moje vina... Šel jsem zamyšleně a nedával pozor...“

Podívala se na něho. Byl docela pohledný, vysoký, asi v jejím věku, mírně prošedivělý, v černé kožené bundě, s rozhalenkou u krku. Tvářil se upřímně nešťastně a zdálo se, že neví, co si má s tou situací počít.

„Ne, neomlouvejte se...“ slyšela sama sebe s údivem, „byla to moje vina, vyšla jsem ven a nerozhlídlá se, jestli někdo jde po chodníku...“

„No jo, ale co s tím teď uděláme?“

„Já zajdu do krámu půjčit si nějakou lopatku a uklidíme to. Pohlídáte mi tady ten nákup?“

Provinile se kousal do spodního rtu a pak mlčky přikývl.

Od pokladní si přinesla lopatku z umělé hmoty a ruční smetáček a pak společnými silami chodník uklidili.

„To je tedy trapas...“ řekl muž, když odevzdala vypůjčené věci a vrátila se zpět, „jak vám to ale vynahradím?“ Sáhł do náprsní kapsy pro peněženku, „já vám ten kompot zaplatím, ano?“

„Prosím vás...“ odporovala rezolutně, „přece mi tady nebudete dávat peníze...“

Opět jí pohlédl do očí a pak se jeho tvář rozjasnila. „Tak víte co? Já vás pozvu tamhle do kavárny na kávu..., ne, ne, neříkejte nic...“ řekl rozhodně a nedbaje na její protesty, vzal obě tašky do jedné ruky a pak spolu vešli do malé kavárničky, která byla uprostřed pěší zóny.

„Něco takového se mi už dlouho nestalo...“ řekl, když už seděli u stolku a zamíchal si kávu lžičkou.

„Stávají se i horší věci...“ odpověděla, „ale takhle se kvůli mně zdržovat, to jste vážně nemusel...“

Podíval se na ni zamyšleně, chvíli mlčel a palcem přejížděl po okraji talířku.

„A proč ne? Jste hezká žena, velmi zajímavá... a nakonec, kdoví, třeba se to mělo stát a vůbec..., všechno zlé je k něčemu dobrý..., co my víme...?“

Nebyla zvyklá na lichotky, s údivem cítila, jak jí rudnou tváře, až z toho zrozpáčitěla.

„A odkud vlastně jste...?“ zeptal se muž, „ještě jsem vás tady nikdy neviděl.“

Trochu váhavě a ještě s jistými rozpaky mu vyprávěla, že bydlí v malé vesničce asi dvacet kilometrů od tohoto města, Zadní Dvůr se to jmenuje, jestli jste o tom někdy neslyšel, ona to ani není vesnice, ale taková malá osada, jenom osm domků a z toho polovina jsou chalupáři, co tam jezdí pouze na víkend... Nyní už mluvila s mnohem větší jistotou, uvolnila se a všechno napětí z ní spadlo..., to víte, já moc do města nejezdím, není čas, máme spoustu starostí a práce, na venkově je vždycky co dělat, vlastně se člověk od rána nezastaví, ale už jsem tam přes třicet let a nelituji..., zvykla jsem si na to ticho, klid a pohodu...

„Chápu...“ pokývl hlavou a v jeho očích se objevilo teplo. Díval se na ni zamyšleně, měl zkoumavý a silný pohled, rozpačitě sklopila víčka a upravila si pramen vlasů, který jí spadl do čela.

„Já bych asi v takovém prostředí žít nemohl...“ promluvil znovu a prázdný sáček od cukru smotal do roličky. Snažil se z ní pak udělat kroužek a přitom jí povídal o sobě a o tom, že pracuje v místním podniku jako mistr, jak stále potřebuje mít okolo sebe lidi, obchody, zvuky města a jak musí mít pocit, že je tady pro něj k dispozici kavárna, restaurace, kino a pošta, knihkupectví, lékárna i doktor, já vím, co řeknete, člověk to třeba celý rok nevyužije, ale ten pocit, že jsem součástí toho všeho, musím mít..., nevím proč, ale tam u vás na vesnici by mi to asi moc chybělo...“

„Chápu...“ usmála se a v jejích očích se objevil šibalský ohníček. „Ale my tam zase nejsme někde na konci světa... Máme tam taky televizi, dokonce i satelit na střeše, v koupelně nám teče i teplá voda a autobus kdykoliv zastaví u křižovatky, když mu zamáváme, na znamení... Na stráni pod lesem jsou krásně červené jahody, pak alej třešní, tři keře špendlíků a černé ostružiny... A v rybníku je spousta žab a já tam mám také svého oblíbence žábáka Lojzíka..., tohle taky všude nevidíte...“

Zasmál se, uznale pozdvihl levé obočí a pokýval hlavou.

„Ano..., jistě, chápu, určitě to má svoje kouzlo... Když to tak hezky vyprávíte, docela vám to i závidím...“

Ještě chvíli si povídali, on jí vyprávěl o svém městě a jeho atmosféře a ona o životě na vesnici a jejím tichu, kdy člověk téměř slyší tlukot vlastního srdce. A pak už musela jít, poslední autobus odjížděl za sedm minut, strachovala se, aby ho ještě stačila... Rozloučili se před kavárnou docela prostým podáním ruky, rád jsem vás poznal, mladá paní, já vás také, mladý pane, oba se tomu zasmáli a bylo to milé a pak už najednou seděla v autobusu, který ji odvážel vstříc tomu klidu, míru a pohodě.

Bylo to všechno zvláštní, ta chvíle, která uběhla při jednom vypití kávy, a pak i to rozloučení..., hezké a zvláštní... Dívala se na ubíhající stromy podél silnice a náhle uvnitř v duši pocítila zmatek. Jako by se kdesi porušilo určité porozumění a harmonie..., jako by cosi krásného měla a vzápětí ztratila..., ještě dříve, než to stačila uchopit.

Autobus zastavil na křižovatce a pak už kráčela po cestě podél rybníka a žáby jí na uvítanou zpívaly svůj koncert, tak jako každý den, každý měsíc, každý rok. Nahoře mezi domy se mezitím vůbec nic nezměnilo, všechno zde bylo stále stejné v tom podvečerním soumraku, rekreační chalupy opuštěné, u Maryšků stál na zahradě stejně červený opel bez zadního kola a u Vosmíků mlčky běhal stejný pes a vrtěl ocasem, když procházela okolo něho.

Ani doma se nic nezměnilo, Dan ji přivítal radostným štěkotem, Micka se jí na dvoře dvakrát otřela o nohy a pak si lehla na záda, králíci ve svých kotcích zadupali a ve chlévě její milovaná klisna Majka zafrkala a zachrastila řetězem, všechno bylo stejné a neměnné, i v obývacím pokoji na ni čekal manžel, který jako dopoledne stále ještě ležel na zádech a držel se za břicho.

Dívala se na něho se soucitem a bylo jí ho líto. Když si ho v osmnácti letech brala, bylo mu třicet, krásný pohledný mladík s kudrnatou hřívou, a dnes tu ležel starý muž s utrpeným obličejem a s vlasy bílými jako sníh, bože můj, zakroutila na tím kontrastem hlavou a nevěděla, jak by mu vlastně mohla pomoci...

Když pozdě v noci usínala sama v ložnici, cítila se v tom naprostém tichu nesmírně sama a opuštěná. Ani nevím, jak se vlastně jmenuje, pomyslela si ve tmě, chvíli před tím, než usnula.

Následující den byl pátek a Zaďák ožil. Odpoledne přijeli všichni chalupáři, ozývaly se tlumené zvuky zavíraných dveří aut, pak hudba z rádia, hlasy lidí, na rozdíl od dřívějších víkendů jí to bylo docela milé, podobalo se to zvukům města, na okamžik zabloudila vzpomínkou i do kavárny, ale pak už se ozval první pozdrav přes plot od sousedů, ahoj Mili, večer přijďte na klobásky, budeme dělat oheň...

Večer se dívala do plamenů ohně, až po krk zabalená do kostkované deky jako žena indiánského náčelníka, usmála se tomu přirovnání a pak si před oči opět přivolala prostředí kavárny a ucítila vůni kávy..., probírala se tou sbírkou zmatených, ale milých vzpomínek a najednou se lekla... Zprvu si ten nápad nechtěla ani připustit, ale přišlo to zcela neočekávaně, až jí to v duchu vyděsilo. Náhle pocítila touhu ho znovu uvidět, opět si prožít tu chvíli souznění a harmonie a pokusit se uchopit zatím neuchopitelné... Až z toho na chvíli zatajila dech...

A od toho okamžiku jí to přání už neopustilo, začala se tou myšlenkou vážně zabývat, přemýšlela jí v hlavě po celou dobu u ohně, až si toho všimli i ostatní, s tebou dneska, Milčo, není žádná zábava, co ti je? Mávla rukou, ale nic, trochu mě bolí hlava, chápali to a pak zpívali trampské písně, a ona tu myšlenku rozvíjela celý večer, pak i v noci před spaním, myslela na to celou sobotu i neděli a přitom cítila, jak se ta touha stává každým okamžikem větší a její představy zřetelnější.

Během následujících dnů si připravila svůj plán. Logicky si vyvodila, že když pojedou do města ve stejný den, bude na stejném místě ve stejnou hodinu, tak pokud bude mít štěstí, mohla by ho tam zase potkat.

Stejný den byl čtvrtek, už se ho nemohla dočkat, a ten čas se vlekl tak neuvěřitelně pomalu, bylo to k zoufání, jak každá hodina ubíhala opravdu hlemýždím tempem.

Karel se podivil, když mu ve středu večer oznámila, že zítra jede zase do města, proč tak najednou znova..., vždyť víš, odpověděla, chci koupit ty dárky pro děti k narozeninám, minule tam nic vhodného neměli, chci se znovu podívat, pokývl hlavou a v podstatě mu to bylo jedno, se svými bolestmi se opět uzamkl do svého světa nemocí.

Konečně přišel ten vytoužený den, ráno už nemohla dospát, vstávala o hodinu dříve a při snídani si plánovitě vybavovala stejnou lavičku, stejné obchody i stejnou cestu, pak vyšla ven, aby nasypala slepicím, zastavila se u králíků, Majku pustila do

výběhu a čtyřem ovcím otevřela zadní vrátka od stodoly, byla to každodenní rutina, která už zbyla jenom na ni, ale nevadilo jí to, dopoledne začala vařit oběd, a jak se blížila hodina odjezdu, její podvědomí se začalo plnit neklidem a pochybnostmi... Co když tam nebude, co když ho nepotkám? A když ho potkám, co mu vlastně řeknu?

Po obědě zašla do koupelny, osprchovala se a pak se na sebe chvíli dívala do zrcadla. Na vějířky jemných vrásek okolo očí nanasla zvláčňující krém, konturovací tužkou si zvýraznila rty a jinou zase oči, pečlivě si učesala vlasy, přestříkla je ztužujícím lakem a v podstatě byla sama se sebou docela spokojená. Ze zrcadla se na ni dívala stále ještě velmi pohledná tvář s tmavými vlnitými vlasy a s jiskrou v očích... Jste velmi hezká a zajímavá žena, vzpomněla si na jeho větu v kavárně a náhle zatoužila slyšet ji znovu a znovu, poslouchat i jiné podobné krásné věty, které jí nikdo neřekl už nejméně třicet let. Dychtila po každém milém slově, určeném jen pro ni, až jí z toho mlčení a věčného ticha bez lásky a bez něhy bylo kolikrát do pláče. Celou svou bytostí si zoufale přála slyšet, že jako žena ještě pro někoho něco znamená, že ji má někdo rád, že po ní touží, ale na celém světě nebyl nikdo, kdo by pro ni něco takového vyslovil.

Autobus zastavil na stejném místě jako minule, opět se vydala napříč náměstím a usedla na stejnou lavičku u fontány. Nejráději by se už rozběhla na pěší zónu a procházela jí sem a tam, dokud by ho nepotkala, ale musela se brzdit a být rozumná, takhle by to rozhodně nešlo, domlouvala své nedočkavosti, chovám se jako poblázněná studentka... Původně si naplánovala vejít do všech obchodů ve stejném pořadí, v jakém je navštívila před týdnem, ale nyní na to neměla ani pomyslení... Nemohla by se soustředit na zboží, už třikrát v rozmezí dvou minut pohlédla na hodinky, a čas ubíhal tak nekonečně pomalu... Seděla na lavičce a před očima se jí zcela zřetelně odvíjel děj toho, co bude následovat, až se potkají...

Nejdříve si podají ruku a on ji pevně stiskne, tak jako tehdy při loučení. Měl tak teple příjemnou dlaň, pevný, ale přitom něžný stisk, z něhož jí zůstal báječný pocit ještě v autobuse cestou domů. Pak si pohlédnou do očí a oba se usmějí radostí nad shledáním a on jí věnuje ten svůj okouzlující úsměv s teplem v očích, z něhož jí přebíhalo po těle až mravenčení. Pak spolu půjdou do stejné kavárničky, v níž byli minule, a dají si vonící kávu se šlehačkou. A on si pak ze sáčku od cukru začne zase točit tu svoji roztomilou roličku a z ní pak kroužek, který si bude jako papírový prstýnek obtáčet okolo malíčku. A přitom si budou povídat o sobě, o svých přáních a touhách a ona bude dychtivě naslouchat jeho hlasu, všem hezkým větám z jeho úst, které pro ni tolik znamenají, že už ani nedoufala, že je ještě někdy uslyší...

Opět se podívala na hodinky, od posledního pohledu právě uplynula další minuta, pak už to nevydržela, zvedla se z lavičky a snažila se jít pomalým krokem na okraj pěší zóny, ačkoliv netrpělivost, touha a očekávání ji ovládaly natolik, že by snad i běžela. Zvolna procházela prostředkem ulice a pátravě se dívala na oba chodníky. Minula kavárnu, v níž tehdy seděli, a při tom pohledu se jí rozbušilo srdce. Pak za ní zůstala prodejna s oděvy, poté hudebniny, vedle papírnictví a nakonec samoobsluha, před níž se poprvé setkali. Podívala se na chodník, ale po rozlité kompotové šťávě už nebylo ani památky. V paměti si vybavila chvíli, kdy společně uklízeli zbytky meruněk a skla a on voněl krásnou kolínskou a omamnou vůní přitažlivého muže, samoobsluha už také zůstala za ní, blížilo se zdravotní středisko, pak trafika a pěší zóna skončila. Pomalu se obrátila a zklamaně se začala vracet zpět. Míjela stejné obchody v opačném pořadí, už byla pomalu v polovině ulice a kolem ní chodili stále jen zaujatě nevšimaví lidé, když v tom okamžiku ho spatřila.

Stál vedle dveří do obchodu s obuví, tmavovlasý, po stranách trochu prošedivělý, ve světle modré košili a světlých kalhotách a báječně mu to slušelo.

Díval se na opačnou stranu a v ní se úplně všechno zastavilo. Nebyla schopna pohybu, a přece se k němu každým krokem nezadržitelně blížila. Už byla od něho pět metrů, pak tři metry, její rty se pohnuly do úsměvu, srdce se jí radostí a těžko ovládaným štěstím rozbušilo a oči dostaly teplý a něžný výraz..., když v následující chvíli vyšla ze dveří obchodu plavovlasá žena v béžovém kostýmku.

„Tak miláčku, už jsem tady a můžeme jít...“ řekla a podala mu tašku s hranatou krabicí, v níž byly nové boty. Pak se zavěsila do jeho paže a odcházeli od ní, na opačnou stranu, směrem k náměstí.

Obě ukázky jsou z povídkové sbírky PŘÁNÍ
(www.carpe.cz – 2005)

BÁSNĚ (ŽIVOT : NEŽIVOT)

Jarmila Týnková

Neživot

Už nemůžu dál
jsem odsouzenec na smrt
budu dál dýchat
ale duše i srdce
jsou v prachu
zašlapané
zapomenuté
nepotřebné.
Ještě to trochu bolí
ale až i bolest poleví
přijde neodvratitelný konec

Život

Život je kolotoč
já už vím, že se točí
stačilo pohlédnout
na samé dno tvých očí.
Život je viadukt
a světlo v dálce láká
nesnaž se uhodnout
čí budu dnes a jaká.
Život je otázka
smrt není odpovědí
jak mládí přetrpět
to jenom kmeti vědí.
Život je kolotoč
těším se na popravu
chci lásku odvolat
a potom ztratit hlavu.

Vážné vášně

Z hlouby své duše
dnes miluji i nenávidím
mám tisíc důvodů
pro lásku i proti
Chudákům neplatím
boháčům nezávidím
a v zemi původu
své vášně zkouším krotit
Své srdce otvírám
však pozor na slova
a němá umírám
ještě ne doslova
Kdo nechce neslyší
hlas zvýšit nestačí
srdce mám v jehličí
a duši v bodláčí

Antidepresivní

Na každém kroku
potkávám plačící
každý hořekuje
a své smutky
vystavuje na obdiv
každý malý smutek
převleče
do velkého neštěstí
a přilepí štítek
„deprese“
Je to tak moderní!
Jak vůbec žily
naše babičky,
když to slovo
ještě neznaly?
Chudinky!!!

Volání o pomoc

Pod sebou řežu si
košatou větev
možná že přeji si
jen chvíli letět.
Dost už mám pokory
falešných řečí
proto všem navzdory
srdce mi brečí.
Podej mi pravici
nenech mě padnout
v kostelní lavici
jak růži zvadnout.

Bez závazku

Pokojík staromládenecký
kdysi snad rukou ženy stvořen
skromný a neosobní,
počítač místo jídelního stolu
okno s výhledem do parku
jen můj župan
ve tvé koupelně
ruší tu idylku.
Visí tu bez závazků
má neutrální velikost a barvu
kdykoli kýmkoli k použití
dopiju čaj
do tvého klína složím hlavu
jen malou chvíli
ještě mohu snít
než opustím tvou
všeobjímající náruč
a než se ztratím v davu.

To zvládnou sám

Ztrácíš se v propasti
ruku ti podávám
nohy mi uklouzly
padáme spolu.
Kdo z nás je silnější
na radu nedávám
každý z nás jinak
spadne až dolů.
Strážného anděla
o pomoc neprosím
nesnáším slabost
nemám ji rád.
S myšlenkou milenkou
slabost já nenosím
beze všech pravidel
chci si dál hrát.
Váhy se pohnuly
kdo pozná dobro zlo?
Do prsou biju se
zvládnou to sám.
Na trable minulý
dávno jsem zapomněl
Proč tolik riskuju
když už se znám?

Láska na lékařský předpis

Týden už mám deprese
špatně jím a spím,
večer běhám po lese
víc nevím, co s tím.
Doktor si mě proklepe
podezřele mžiká
a jestli se neplete,
prý mi srdce tiká.
Léčba bude banální
denně třikrát lásku,
s někým kdo se nebrání
dát své srdce v sázku.
Na recept teď vypíše
podezřelé zkratky,
pojišťovna nejspíše
vrátí mu ho zpátky....

Zákaz lásky

Ta značka chybí
v pravidlech
a bylo by jí třeba
budu ji nosit
na šatech
je pro mě vytvořená.
Už nemám sílu
nemám chuť
srdce jsem poslala k jihu.
Doufám, že slaná
mořská voda
unese jeho tíhu.

Patnáctiletá

Stala se slečnou
z včerejška na dnešek,
teď sahá do slovníku
pro dospělá slova.
Nalíčená a načesaná
podle poslední módy,
prohlíží se
v každém výkladu
a tajně okusuje nalakované nehty.
Naoko pohrdá city
sníc o velké lásce,
ve chvílce miluje
hned zase nenávidí
a v promáčeném polštáři
hledá dospělost.

O dětství

Na pomněnku sedla včelka
touhu v očích: „chci být velká!“
stejně je to u lidí
děti velkým závidí.
Nemuset tak do školy
psát protivné úkoly
z písemky mám vyrážku
marně hledám vytáčku.
Možná zkusím doktora
jen ať máma nevolá
nevím proč se zlobí
vždyť jsem beztak po ní!
Na pomněnku sedla včelka
včera malá dneska velká
stejně je to u lidí
velcí dětem závidí.

Období odříkání

Digitální váha
bliká na poplach
proto jsem hned z rána
četla v dietách.
Jedno, dvě, tři vejce
trochu ovoce
do léta jsem štíhlá
módní kreace.
V poledne však váhám
padá na mě splín
potají si zobnu...
proč tak ráda jím?
Večer srdce buší
v lednici je duch
do rána je z předsevzetí
pára, voda, vzduch!

Pozitivní myšlení

Mám prima luxus bydlení
a pozitivní myšlení
pod most mi voda nekape
spím v obnošeném kabátě
do práce chodit nemusím
tak v obleku se nedusím.
Na jídlo chodím „Ke Fleku“
občas tam dělám neplechu
však policie od města
jen mávne rukou – netrestá.
Tak prosím lidi pomozte
být z bezdomovce domovce!

Znamá pravda

Život je pes
tak píšu sms
a kamarád
mi z dálky přitakává
„a někdy svině“
na to vezmi jed
v očích mám slzy
to se někdy stává.
Prý pustý ostrov
byl by řešení
můžeme zapomenout
lehce na všechno
jenomže samota
mé trable neřeší
mořem se obklopit
co z očí vyteklo.
A tak tu truchlím
duše pustě sama
a možná jednou
bude taky líp.
Život je pes
to pravda velmi známá
a trable s láskou
nemá snad jen mnich.

Poslední

Přesil se písek
v přesýpacích hodinách
do džbánu dopadla
poslední kapka
cesta zpátky
už nevede
zaklapla zrezavělá vrátka.
Vím, že mám
máslo na hlavě
a všechno je má vina.
Ty zapomenout nemůžeš
a já jsem taky jiná.